СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 9. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 13. січня, 1927. VOL. XXXV. No. 9. Jersey City, N. J., Thursday, January 13, 1927. THREE CENTS

МЕКСИКО ЗАПЕРЕЧУЄ ІНТРИҐИ В НІКАРАҐВІ

НАСТАЄ НА СВОЄ ПРАВО ВИЗНАННЯ САКАСИ.

ВАШИНҐТОН, 11. січня. — Арон Саенс, мексиканський міністер заграничних справ, видав публичну заяву про спір межи Злученими Державами а Мексиком. Заява стверджує, що непорозуміннє межи краями можна полагодити мирною дороґою при добрій волі сторін.

Міністер заявляє, що Мексико, що правда, признало було Сакасу президентом Нікараґви, бо Мексико признавало за собою право визнавати такий уряд, який йому подобається, але заперечує, немовби Мексико робило якінебудь інтриґи в Нікараґві за одним або другим кандидатом.

Заява Сленса зробила тут добре враження та поділала як вода, виллята на огонь.

КРІВАВІ БІЙКИ МЕЖИ КАТОЛИКАМИ А ВІЙСКАМИ В МЕКСИКУ.

МЕКСИКО, 11. січня. — В місті Кокуля в стейті Халіско прийшло до кровавої бійки межи римо-католицькою релігійною демонстрацією а місцевими міськими й федеральними властями. В бійці згинуло коло двайцять осіб, в тому числі мейор і один полісмен.

КОНҐРЕСМЕНИ ЗНОВА КРИТИКУЮТЬ ПОЛІТИКУ КУЛИДЖА СУПРОТИ МЕКСИКА.

ВАШИНҐТОН, 11. січня. — В палаті послів встало нині знова кількох демократів до острої критики політики президента Кулиджа супроти Мексика.

З бесідами виступили конґресмен Гаделстон з Алабами, котрий отверто заявив, що Кулидж зміряє до отвертої війни Злучених Держав проти Мексика, далі конґресмен Опшо з Джорджії, конґресмен Лозіер з Мезуре, і другі. Вони закидали президентови Кулиджови сторонничу політику супроти Мексика та говорили про „безрадне Мексико".

В сенаті тимчасом про сі справи не говорено, бо противники політики Кулиджа згодилися не ґоворити більше про справу так довго, поки секретар стейту Келоґ не дасть публичного вияснення урядової політики.

ЗАХОДИ ДО ПОЛАГОДЖЕННЯ НУТРІШНОЇ БОРОТЬБИ В НІКАРАҐВІ.

САН САЛЬВАДОР, Република Сальвадор, Середна Америка, 11. січня. — Ґрупа провідників сього краю виступила з публичною пропозицією до воюючих зі собою партій в Нікараґві покінчити горожанську війну в сей спосіб, щоби провідники обох партій, себто Діяс і Сакаса, уступили зі своїх становищ, а зате віддали провід краю в руки безпартійного а популярного Раміреса, котрий мавби правити краєм аж до відбуття слідуючих загальних виборів.

СЕНАТ ЗАРЯДЖУЄ СЛІДСТВО НАД ВИБОРОМ ВЕРА.

ВАШИНҐТОН, 11. січня. — Сенат ухвалив нині одноголосно перевести слідство над вибором Вилиема Вера, републиканського кандидата з Пенсилвенії, при котрого виборі мали відбуватися ріжні зловжитки.

СЕНАТ ХОЧЕ ЗНАТИ ВСЕ ПРО ПРОГИБІЦІЙНИХ ШПИГІВ.

ВАШИНҐТОН, 11. січня. — Сенат приняв великою більшостю резолюцію, після якої провідники прогибіційного уряду мають предложити сенатови повний звіт з діяльности тайних аґентів прогибіції, (так званих „ондер-кавер мен").

ФІНАНСОВЕ „ЧУДО" ФОРДА.

ДІТРОЙТ, Мишиґен, 11. січня. — На розправі бувших членів фірми Форда проти скарбового департаменту за зворот надвижки вплачених податків один з позовників предложив незвичайно цікаву історію фінансового поступу підприємства Форда.

Мав Форд почати своє підприємство з 28,000 долярів. До десять літ зробив він 52 міліони долярів. За той час шери підприємства піднялися до вартости 189 міліонів долярів.

Сей фінансовий успіх називають найбільшим фінансовим чудом послідного віку.

БОРОТЬБА ЗА ШАМПІОНАТ — В ПИТТЮ КАВИ.

ФЕРҐАС ФОЛЗ, Минесота, 11. січня. — Межи місцевим барберським портером Ґазом Комстаком а Г. А. Стріті з Амарійо, в стейті Тексас, вивязалася завзята боротьба за шампіонат у питтю кави. Комстак до недавна признавав себе безсумнівним шампіоном Америки, чи навіть цілого світа, під тим оглядом, аж тут Стріті випив за день більше кави від нього, бо аж 71 чашок.

Комстак однак не дав за виграну та урядив нині публичні перегони. Перегони відбулися в однім місцевім готели. Перегони тревали 7 годин і 15 мінут, за котрий то час Комстак випив 85 чарок кави, по 8 унцій кожда, або 21 і чверть кварти або понад 5 ґальонів.

Пив він каву зі сметанкою і цукром, то знова чорну. З початку пив дуже скоро, так що здавалося, що легко випе сотку, але відтак скорість сильно ослабла. Він відгрожується, що як Стріті його побє знова, то він таки випе свою сотку.

Різдвяна Коляда для Рідної Школи.

Всі збірки на Рідний Край, які переводимо в Америці з нагоди Різдвяної Коляди, призначені на Рідну Школу в краю, себто на поширення науки між нашим народом, на ту ціль, яка збудує кращу будучність нашому народови.

Тому повинні ми памятати на те, щоби:

В кождій місцевости, де тільки живуть Українці, була обовязково зорґанізована й переведена в січни 1927 р. Різдвяна Збірка на допомогу Рідній Школі в старім краю та щоби та Різдвяна Коляда була вислана до краю через:

„Obyednanye", P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

МАТИ ВБИЛА ВЛАСНОГО СИНА.

В селі Тенятисках, томашівського пов., замешкувала разом зі своїм сином вдова Феліція Мельник. Маючи близько сорока літ, вона не переставала ще мріяти про друге одружіння. Вимагання мала не малі, бо бажала, щоб її майбутній чоловік був молодим і пристойним хлопцем. І отож звернула свою увагу на приятеля свого сина Івана Остапа. Заміри її зустрінулися з взаємностю молодого Остапа, котрий зацікавився матірю свого приятеля з огляду на її спорий маєток. Сам був небогатий. Скоро прийшло до порозуміння, а за ним, трохи згодом, мав відбутися і шлюб.

Несподівано став на перешкоді молодий Мельник, який заявив катеґорично, що не позволить матері вийти за Остапа.

На цьому тлі виникло багато непорозумінь і сварок, але одного разу вдова заявила, що за Остапа не вийде.

Настав спокій.

Незабаром молодий Мельник зник з дому. Мати розпустила чутку, що син пішов на роботи.

Можливо, що наморока таємности закрила би огидну подію, колиб не випадок. Одного дня мешканка Тенятиск прала на річці білизну і зауважила пливучий труп мущини. Підійняла крик. Збіглися люди.

Прибула поліція.

В трупі розпізнали сина вдови. На голові мав значну рану від якогось острого знаряддя.

Крім того, один з сусідів Мельника доложив постерункові, що певної ночи бачив, як двох мущин і жінка несли якогось чоловіка недалеко річки.

Приперта до стіни Мельникова до всього призналася і з голосним шльоханням оповіла всю історію замордовання сина, який стояв їй на перешкоді до виходу за Остапа.

Всі троє арештовано.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Отсим повідомляється всіх Вп. П. Секретарів відділів У. Н. Союза, що платничі книжочки для членів вичерпались і новий наклад приготовляється. Книжочки будуть готові около 18-го січня і тогді розішлесь для всіх нових членів враз з відзнаками за місяць грудень. Проситься терпеливо підіждати, бо іззa навалу праці в друкарні скорше тих книжочок виготовити було неможливо.

Роман Слободян,
гол. фін. секретар.

ГАРКАВЕНКО В БОСТОН, МАСС.

Наконець Українці в Бостоні будуть мати в себе великого гостя. Славний український силач А. Гаркавенко буде боротися в Бостоні в четвер, 10-го січня, в Ґренд Опера Гавз. Хто буде противник Гаркавенка, поки що невідомо. Можна надіятися, що все українське громадянство прийде привитати Гаркавенка і подивляться, як Гаркавенко кладе на лопатки.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ҐАЗЕТНИЙ ФОНД.

При розробленню питань з історії революції на Україні окрім архивних фондів велике значіння має ґазетний матеріял. При архіві революції утворено центральний ґазетний фонд, де зібрано всі ґазети, що були видані на території України за часів революції.

ЦІННУ ЗНАХІДКУ ПЕРЕДАНО ВУАН.

В синаґозі Бродського, що цими днями передано її спільці кустарів для клюбу, знайдено на горищі біля трох надто цінних старовинних книжок. Книжки знайдено писані асирійською халдейською, арабською та иншими старовинними мовами. Знайдено також дуже цінні за давніх часів друковані латинські книги. Всю цю, знайдену в синаґозі цінну в історії культури книгозбірню передано до Всеукраїнської Академії Наук.

„РЕЖІМ ЕКОНОМІЇ".

Говорить робітник друкарні УАН: „У нас надруковано 25,000 примірників ґеометрії. Держвидав повернув її назад, через те, що останній листок залишився ненадрукований. Довелося брошуру розшивати, додруковувати листка і зшивати її знову.

„Далі, коли друкували цю ґеометрію, то надрукували зайвих 7,000 аркушів. Друкуючи брошуру „Наше Життя" надрукували зайвих 16,000 аркушів, замовлення № 5012, 7,500 аркушів цілком забраковане через неправильний друк і наклад. Обкладинок до ріжних брошур зібралося аркушів з тисячу". („Прол. Пр." ч. 266).

Справді, мертва рука. Ремонтує заводи, що стоять пусткою, друкує тисячі аркушів на мотлох. Це зразки „плянового господарства" і „суворої економії".

ГАЛИЦЬКИЙ ХУДОЖНИК М. ІВАСЮК У КИЇВІ.

До Київа прибув недавно за закликом Наркомосвіти відомий галицький художник М. Івасюк, що буде працювати при науково-дослідчій катедрі мистецтва Всеукраїнської Академії Наук. Художник Івасюк має намір написати кілька картин з історії революційного руху на Україні.

При Музею Революції буде відчинено спеціяльну виставку його картин, між якими й великий образ „Вїзд Богдана Хмельницького до Київа".

ПОЛЬСЬКІ ПОЛІЦАІ МАЮТЬ НОВУ РОБОТУ.

З розвитком радія у Польщі, появилося богато цікавих, що хотілиби слухати радія, але не хочуть за нього платити. Вони ухитрюються на ріжні способи, щоби ловити електричні хвилі для своїх радіоапаратів так, щоб влада про те не дізналась і щоб вони не мусіли за те платити. Уряд зорґанізував спеціяльні курси для поліціянтів, на яких вони вчаться, як переловлювати перекрадачів радіо-телефонних хвиль. Досі є вже 800 поліціянтів, вишколених в цьому напрямку.

В ПОЛЬЩІ ЗАСУДИЛИ 120 УКРАЇНЦІВ

ВАРШАВА, 11. січня. — Розправа проти 151 Українців, яка велася в Володимирі Волинськім о зраду стану, закінчилася засудженнєм 120 українських селян. 9 засуджено на досмертну вязницю, а решта дістала по кілька літ тюрми.

Звільнено тільки 20 обжалованих.

(В телєґрамі з Польщі, яку подали американські часописи, згадується тільки про суд на 140 обжалованими, коли в дійсности суд судив 151. Після телєґрами засуджено 120 осіб, а 20 звільнено. Можливо, що прокураторія відступила від обжалования проти 11 селян, яких тут бракує, а можливо, що телеґрама помилкова і польський суд засудив 131 селян а не 120, як подають телєґрами).

БАНДИТИ ЗМАСАКРУВАЛИ 1000 ЛЮДЕЙ.

ЛОНДОН, 11. січня. — З Пекінгу доносять, що бандити напали на село Ванчіпао і вирізали ціле населеннє, яке складалося з 1000 жителів. Населеннє боронилося, але бандити одержали поміч і підпалили село. Богато мешканців згоріло по хатах, других постріляли а дітей посікли на кавалки.

ЗГОРІВ СТАРИННИЙ ЗАМОК.

ПРАГА, 11. січня. — Праська цитаделя, що міститься на Вишеграді, цілком згоріла. Вишеград був місцем, де мешкали колись чеські королі. Руїни того замку дуже старі і сягають ще до осьмого століття. В теперішних часах містився там почтовий уряд і гарадж на автомобілі.

ХОЧУТЬ ВПРОВАДИТИ ДЖЕЗ ДО СВ. СОФІЇ.

ЛОНДОН, 11. січня. — З Америки звернулося американське товариство джезової банди до турецьких властей з пропозицією, щоби відступили мечет, який становив колись славну церкву св. Софії, на галю, в якій давали би концерти джезової банди. Кажуть, що це була би найбільша концертова галя на світі.

СОЦІЯЛІСТ ПРЕЗИДЕНТОМ ПАЛАТИ ПОСЛІВ.

ПАРИЖ, 11. січня. — Перший раз у француськім парляменті стане президентом палати послів соціяліст. Три рази голосували над вибором президента і за кождим разом перехилялася мала більшість на сторону М. Маґіно, сторонника Поанкаре. Колиж радикальні посли станули по стороні соціялістів, переваґу дістали ліві і Фернард Буассон, соціяліст, зістав вибраний президентом. В той спосіб перейшла перевага ще й під тим оглядом на сторону Бріянда.

Буассон тішиться загальною симпатією, бо, будучи через два роки заступником президента, заховувався весь час дуже поміркованo, з повагою, а як треба було, то й з гумором. Становище президента палати є третим з ряду найважнійшим урядом в Франції.

ПАПУАНЦІ ДЕРЖАТЬ ЖІНОК В НЕВОЛІ.

СИДНЕЙ, Нова Полуднева Валія, 11. січня. — Доносять, що Папуанці винищують цілковито свою расу, замучуючи своїх жінок гірше вючної худоби. Таке подає Френк Енстей, робітничий лідер, який приглядався життю Папуанців. Він бачив дуже часто, як Папуанці наладовують на свої жінки тягарі на яких 130 фунтів, які бідні жінки мусять тягати через високі гори і тяжкі дороги.

НЕ ХОЧУТЬ МАТИ ЖИДА КОНЗУЛЕМ.

КОВНО, 11. січня. — Жидівська телеґрафічна аґенція подає, що теперішний уряд Литви не хоче мати в Ню Йорку Жида конзулем і по тій причині усуває нюйорського литовського конзуля Генрікаса Рабіновічіюса.

СТРАШНА ЕПІДЕМІЯ ҐРИПИ В ЕВРОПІ.

ЖЕНЕВА, 11. січня. — З рамени Ліґи Націй звернувся секретаріят до ріжних держав в справі заподання статистики ґрипи, яка захопила дуже богато европейських країв. Відомости подають, що ця хороба справді поширюється у всіх краях.

І так: В Німеччині згинуло за один тиждень від ґрипи 40 осіб, в Парижи померло за один місяць 1,942 осіб на ґрипу, в Базилеї в Швайцарії було 42 випадки за один тиждень, а в Еспанії смертельність подвоїлася. Терплять від ґрипи рівнож і Анґлія, Данія, Нідерлянди, Італія і другі. Найбільше терплять ті краї, які не привикли до студени, яка сего року докучає добре не тільки Франції, але навіть полудневій Еспанії і Італії.

ҐАЗИ, ЩО БУДУТЬ ЗАСИПЛЯТИ АРМІЇ.

ПАРИЖ, 11. січня. — Французькі офіцери з острахом ждуть проби з новими німецькими ґазами, які мають вбивати дотеперішні отруйні ґази і засипляти армію на яких 4 години. Ґази ті мають бути цілком нешкідливі. Колиб той винахід показався дійсно правдивим, зробив би він цілий переворот в военній штуці. А кажуть, що це не шутка, а дійсна правда, що Німці вже такий ґаз винайшли і вже ведуть з ним проби.

ЯК ЛОНДОН „АМЕРИКАНІЗУЄТЬСЯ".

ЛОНДОН, 11. січня. — Кажуть, що це дуже денервувало Американців в Лондоні, коли вони були змушені, купуючи тютюн, докуповувати ще сірники, які вони звикли одержувати в Америці як додаток. Тепер вже й з того боку „американізують" Лондон. На будуче й там будуть додавати сірники до папіросів.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Народного Союза.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СЕМИЛІТТЄ ЛІҐИ НАЦІЙ

Можна не одушевлятися Ліґою Націй, можна її критикувати, можна не погоджуватися з тим, що вона санкціонує такий розбій, як польський наїзд на Литву і загарбанне Вильна, або теперішні границі Польщі з загарбаними насильством західно-українськими і білоруськими землями та німецьким Горішним Шлезьком і данціґським коридором, але мовчанкою збувати її істнованне годі. Сім літ істновання Ліґи Націй доказують, що вона стала міжнародним чинником першої ваги, що її значіннє і вплив не тільки не зменшуються, як цего многі надіялися, а навпаки кріпшають.

Бо нема ніякого сумніву, що колиб не було Ліґи Націй, не було би прийшло так скоро до німецько-французького замирення. Без Ліґи Націй не було би Льокарна. А льокарненський договір це так великий історичний момент, що колиб нічого иншого Ліґа не зробила, а тільки довела до цего одного договору, вона вартувала того труду, який вложено в її будову. Без французько-німецького зближення не можна би було подумати про замиреннє Европи, про її економічну і фінансову розбудову. Хоч і без того конфлікту є в Европі доволі другого вибухового матеріялу, то жаден з них не в силі так дуже заважити на судьбі Европи, як конфлікт німецько-французький.

Залагодженнє цего конфлікту має і для нас Українців певне значіннє. Бо Франція не потребує тепер оглядатися так дуже на Польщу та піддержувати всею силою її великодержавні аспірації, бо не потребує вже шукати в ній опори проти Німеччини. По льокарненськім договорі Франція почала скорим темпом зближуватися чимраз більше до Німеччини, звязуючися з нею сильними економічними вузлами. Чого не докінчили французькі і німецькі дипльомати, докінчують банкирі і великі промисловці.

Через Ліґу Німеччина погодилася отже з Францією та не погодилася з Польщею і не зреклася своїх прав до Горішного Шлезка і данціґського коридора. Їх вона буде доходити, як і будуть доходити подібних прав супроти Польщі і другі народи. Франція буде по всякій правдоподібности боронити Польщу далі, але та оборона буде більш словна. В ніяку оружну авантуру для оборони Польщі Франція певно не заанґажується, бо це не принесло би їй ніякої користи. Зате Ліґа Націй буде мусіла ще розкушувати польський оріх. Але прийде час, коли вона буде змушена взятися і до Польщі з тої простої причини, що хаос в Польщі буде для неї перешкодою в політичній і економічній консолідації Европи.

МОВА ЧИСЕЛ

В совітській Росії вільне життя так придавлене, що дуже важко дізнатися, що в дійсности там робиться. Немає там волі слова, ані волі друку. Виходять там лишень такі ґазети, що є партійними органами, які мають все писати так, як наказує партія. Тому й трапляється часто таке, що одна особа, побувши особисто в Совітській Росії, винесе звідти враження, часто зовсім протилежні тим, які виносять инші особи, що побували там в той самий час.

Але завдавши собі більшого труду, не обмежуючися лише поверховними спостереженнями, можна де-що пізнати з дійсности. Особливо це можна довідатися в галузі економічного життя країни. Для цього дають досить матеріялу ріжні економічні видання большевиків, які по більшости написані „спецами" (фаховцями, які працюють в совітських апаратах). Ті „специ", не звязані партійною дисципліною, подають часто дуже цікаві й правдиві факти про економічне життя совдепії.

Самі большевики та їх прихильники, що мають намір „в мутній воді половити рибу", росхвалюють поступ у відродженню економічного життя в Росії. Одержавши певні концесії, чи купивши за безцінок те, що роспродується збіднілою большевицькою владою, по принципу: за що збути, то збути, лиш би якуюсь копійчину дістати, вони приписують те відродження виключно большевицькій владі. Міжтим, коли придивитися до життя всіх народів та держав, яких економічні організми підірвала була остання велика війна до самого пня, то побачимо, що всі вони відроджуються економічно, і то деякі дуже швидко. Незалежно від того, який уряд править тими країнами: чи демократичний, чи соціялістичний, чи фашистський, чи реакційний, економічне життя їх все більше підноситься і в деяких державах уже дорівнюється довоєнним часам.

Процес економічного відродження держав та народів має свої власні закони, по яким він іде нестримано наперед. незалежно від того, який уряд сеї держави. Певно, політична система та ріжні заходи урядів тих держав можуть або сприяти тому поступови, або стримувати його, але спинити вони не в силі. Можуть завдавати і дуже тяжкі удари, але зрештою і такі уряди мусять підлягти вимогам економічного відродження.

Так само й з большевиками. Що вони не робилиб, які тільки експеріменти не пробувалиб перевести в життя, але на всьому зламали зуби, а економічне відродження країни пішло своїм власним шляхом, хоч і стриманим поступом, Все те відродження економічного життя, що йде не по большевицьким трафаретам, а тими самими „буржуазними" шляхами, якими воно йде майже у всему світі, большевики роздувають та зараховують виключно собі в заслугу. Тій омані большевицької преси піддаються люде, що зовсім не знають бувшої Росії, не можуть зрозуміти її, а беруть все на віру, що про неї говорять самі большевики чи їх посіпаки. Вони зрештою разом з большевиками спільним хором тягнуть одну й туж пісню про кольосальні успіхи в економічному будівництві большевицької влади.

Але, коли звернутися до мови цифр, які подають самі большевики, то доведеться сконстатувати, що поступи в економічному відродженню бувшої Росії зовсім не такі, як про них пишуть та говорять реклямісти, або їх легковіри.

В останній книжці „Экономическое Обозрение" знаходимо багато матеріялів до вияснення фактичного відродження економічного життя в совдепії. Спинимо свою увагу на чотирох головних галузях економічного життя.

Цукроварство для нас найбільше цікаве, бо на 80% „российской" продукції скупчено на Україні. Тут ми бачимо, що в 1926 році засівна площа цукрового бурака зменьшилася проти 1925 року до 441,000 дес. або 4%. Рівнож і врожай пересічний зменьшився з 175 до 150 цетнарів за рік. Пересічний врожай з одної десятини в 1926 році був 150 цетнарів проти 175 року перед ним, а тому в перерібку на цукор прийшло всього 68,9 міл. цетнарів, що виказує зменьшення на 6,5% проти 1925 р. Таке зменьшення потягнуло за собою загальне зменьшення нагрузки заводів на 20%, що при нормальному числі працьовників на заводах та инших витрат на виріб цукру привело до здорожіння цукру на 5%.

Головні хлібні продукти в 1926 році виказали також невідрадне явище. Посівна площа в тому році досягла 95% довоєнного засіву, але урожайність виказала всього лише 53%. Отже зменьшилась урожайність хлібів майже на половину. Крім того сама вага хлібних продуктів спала на 32% проти довоєнного часу. Отже разом зі зменьшенням кількости врожаю також упала і якість зерна. Національний прибуток від хліборобства, вирахуваний большевицькими державними інституціями, мав бути в 1925 році 5,421,000 руб., або на 32,3% меньший проти 1913 року. Ясно, що хліборобство ще дуже далеко стоїть від довоєнної норми.

До цього треба додати, що цей 1927 рік почався під знаком зменьшення засівної площі на озимину проти 1926 року. Про це вже приносять трівожні відомости большевицькі економічні ґазети, закликаючи покрити недостачу засівної площі весняним засівом.

Большевицька преса заявляє, що **скотарство** в минулому році осягнуло довоєнну норму, а подекуди й перевищило її. Наприклад, коров було на 11,5% більше ніж перед війною. Але коли порівняти їх молочну продукцію, то виходить, що вона дає тепер лише 43,3% довоєнного удою. Сиркарень у 1926 році було 6,000, себто 82,8% довоєнного числа, але продукція їх була лише 40% довоєнної.

Також і **мясний промисел** дає всього лише 65,7% довоєнної продукції. Коли порівняти те, що спостерігається тепер в инших державах і в совдепії, то вийде знову не на користь останньої.

Пересічний удій совітських коров тепер дає 55 пудів на голову проти 110 пудів в Німеччині, 160 в Данії та 200 пудів в Голяндії.

Мяса на одну голову в совдепії випадає пересічно 18 пудів, тоді як в Німеччині випадає 29 пудів, у Франції 30 пудів, у Злучених Державах Америки 40 пудів.

На кожду сотку душ населення в совдепії приходиться 40 штук худоби, в Німеччині 50, в Америці 60, в Данії 83, в Канаді 89.

Бавовняна продукція проти 1914 року зменьшилася на 50% а тому Росія закупила для своєї промисловости в 1926 році із закордону 57% свого споживання (12,749,000 пудів).

Про постійну крізу в промисловости нема що й згадувати, бо про неї в кождому числі большевицьких ґазет багато пишеться так само, як про лихий стан транспорту, про безробіття, про недостачу фабрикатів і т. д.

Числами можна показати, в якому стані знаходиться все економічне життя совдепії та в якій мірі воно відроджується чи занепадає. Але для цього треба забрати багато місця. Вище наведені дані то лише ілюстрація до того безвідрадного стану, в якому знаходиться й Україна, попавши в лабети московської комуністичної партії, яка спиняє природний розвиток економічного відродження краю.

СОН.

Сьогодня снилися мені
Огні пожеж страшні,
Кріваві лилися річки,
Гармати били десь тяжкі
І з диму чорного вогню
Ішли борці
На визвольну борню.
Це все ввижалося у сні.
Але надходять дні
Коли з рабів
Воскресне Січ і козаків
Непочислимії полки,
Під рухом смілої руки
Ввійдуть у знищену Москву.
Нехай не доживу.
Тоді мені
Присниться це в труні.

1924.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ВІДОЗВА
В СПРАВІ СКЛИКАННЯ СІЧОВОГО ЗІЗДУ.

Перед кількома тижнями повстав в Ню Йорку Орґанізаційний Січовий Комітет, в котрого склад увійшли представники трох нюйорських січових сотень.

Цілю комітету було: порозумітися із поодинокими Січовими Сотнями в ріжних місцевостях і засягнути їх думки, щодо утворення нової Січової Централі.

В тій ціли Орґанізаційний Комітет видав заклик, звернений до всіх тих Січовиків, які бажалиб бачити Січ сильною орґанізацією, котра, оперта на традиціях старокраєвих Січий, стоялаб на сторожі прав українського народа, яко цілости, а не якоїсь упривілійованої одиниці чи кляси. На заклик цей, який свойого часу був поміщений в „Свободі", відозвались дотепер Січовики з Шикаґа, Дітройту, Филаделфії, Клівленду, та богатьох инших місцевостей. **Всі ті листи переняті одною думкою, одним бажанням, — скликати як найскорше Січовий Зїзд** — щоби на ньому порадитися спільно, як створити орґанізаційний осередок, та працювати для добра і користи правдивої Січової Орґанізації, та як нам широко розгорнути несплямлений січовий прапор.

Опираючись на таких заявах від сотень і поодиноких Січовиків, Орґанізаційний Комітет в Ню Йорку скликав дня 4. січня свої збори, на яких повзято слідуючі ухвали:

Орґанізаційний Комітет рішив дати ініціятиву до цего:

1) Щоби скликати Січовий Зїзд до Ню Йорку, де вже пороблено підготовчі праці.

2) Щоби зїзд відбувся 12. лютого, 1927. в Січовім льокали під ч. 77 St. Marks Place, New York, N. Y. Початок нарад 2-га година по полудні.

3) Щоби кожда сотня мала право післяти одного делеґата, або передати повновласть делеґатови других сотень. О скільки сотні є зорґанізовані в округ, тоді округ висилає делеґатів в порозумінню зі своїми сотнями. В місцевостях, в яких нема зорґанізованої Січової Сотні, поодинокі Січовики, котрі там находяться, повинні створити негайно Січовий Відділ, та прислати також своїх делеґатів.

4) Всякі повновласти повинні бути на письмі з відповідними підписами і печаткою.

5) Січи, котрі мають осібний чартер для себе, мають привезти відпис того чартеру.

6) Щоб уможливити приїзд делеґатів із найдальших місцевостей, Орґанізаційний Комітет уважає, що найліпше булоб — поділити кошти подорожі на всіх делеґатів по рівним частям. Ухвала та, яку може затвердити доперва Зїзд, буде відноситися тільки до одного делеґата. О скільки якась сотня бажалаб вислати більше своїх членів, то кошти їх малаб понести дана сотня.

7) Проситься всі Січові Сотні, які задумують прислати своїх делеґатів на Зїзд, повідомити про це Орґанізаційний Комітет найдальше до дня 1-го лютого, так щоб можна було поробити відповідні приготовання.

8) Всякі пляни і гадки відносно зїзду проситься подавати як найскорше на адресу: Січовий Орг. Комітет, 77 St. Marks Place, New York, N. Y.

За Орґанізаційний Комітет: **Волод. Кедровський**, голова; члени: **Н. Воробець, І. Гриник, Н. Близняк, М. Возняк, Є. Ляхович; Д. Галичин**, секретар Орг. Комітету.

Г. Мальо.

БЕЗРОДИНИ

Після німецької перерібки переповів **В. В—р.**

(7)

Сторож завагався. На нещасте звернулося його око на малпу. Вона стояла з боку, взялася під боки і перекривила голову — зовсім, як розгніваний сторож. Він глянув на ню і змішався, а присутні розсміялися на голос; він скоро опамятався і промовив гнівно: Коли ваші пси будуть завтра без каганців, то я вас заскаржу — і забрався.

Надармо ждав Ілько цілий день, щоби Карльоні справив псам каганці. Вкінци спитав його, що зробить, а Карльоні розсміявся.

— Чи ти думаєш, що я справді попривязую псам каганці?

— Алеж сторож буде дуже гніватися.

— Нехай там. Чим більше він гнівається, тим ліпше бавляться гості. Я видумав тепер добрий жарт: Ти підеш завтра сам з Фрузею на то місце і будеш співати при арфі; коли збереся нарід і явиться сторож, то я надійду з псами і зачнеться забава.

Ількови не дуже подобалося, виступати сам на сам проти поліціянта, але не смів противитися.

В звичайній порі удався з Фрузею на місце, розіпняв посторонки і розпочав при арфі малу італійську пісоньку, котра завсігди всім подобалася. Зібралося богато людий, що були цікаві, як Карльоні порадить собі в сій справі.

— Деж твій пан з псами? — питали Ілька зі всіх сторін.

— Він зараз надійде, — відповідав Ілько і грав дальше.

Але замість Карльонього прийшов поліціянт, Фрузя побачила його перша. Вона запишилася, зовсім як вчера, взялася за підбоки, перекривила голову і довгими кроками ступала там і назад.

Гості розсміялися і плескали з радости в долоні.

Поліціянт глянув люто на Ілька, а Фрузя стала собі перед Ільком і мірила його малими бистрими а захмуреними очима.

Поліціянт аж закусував зуби зі злости. Ілько не хотів довести його до крайности і велів Фрузі успокоїтися. Але поліціянт думав, що Ілько її ще заохочує, перескочив через посторонки і ударив Ілька в лице так сильно, що він без памяти заточився на землю.

Коли отямився, побачив, що Карльоні стояв при нім і держав поліціянта за руку. — Як смієте бити невинну дитину?

Поліціянт вирвався одним замахом Карльоньому з рук, вхопив його за ковнір і пхнув наперед себе. Але Карльоні ударив його так по рамени, що мусів його сейчас пустити.

— Я вас арештую! — кричав поліціянт.

— За що ви били хлопця?

— То вас не обходить! Ступайте наперед, а ні — то кличу о поміч.

Карльоні бачив, що не опреся насильству.

— Вертай до гостинниці і позістань там із звірятами, доки не дістанеш там від мене вісти — сказав до Ілька і дався спокійно провадити.

Видці озлобилися.

— Старик мав слушність! — говорив оден.

— Сторожі не вільно супротивлятися — говорив инший.

— А за що бив поліціянт хлопця!

— Але старик йому віддав. Зле зробив — за се замкнуть його певно.

Поволи люди розійшлися.

Ілько повертав зажурений з звірятами до гостинниці. Як би його пан справді мусів іти до вязниці, що би він тоді почав?

Карльоні звик носити гроші завсігди при собі. В тім замішанню забув дати Ількови гроший, а він мав лише кілька сотиків при души.

Він пережив два перші дні в найбільшій трівозі; не смів вийти з гостинниці, а також звірята були сумні і пригноблені. Вкінци прийшов лист від Карльонього; він писав, що його справу будуть судити сеї суботи. — „Я грубо промахнувся, — писав Карльоні, — що унісся гнівом. Тепер мушу за се покутувати, але мене болить, що й ти мусиш через то терпіти. Поздорови Фрузю і пси і не трать надії".

Коли Ілько читав, притулився Фіделіо до него і видавав від часу до часу жалісні стони. Запевно пізнав своїм бистрим нюхом, що то лист від його пана, а з засумованого лиця Ілька догадувався, що в тім листі нема нічого доброго.

Слідуючої суботи добився Ілько з трудом до судової салі. Карльоні, сивий як голуб, сидів між двома жандармами.

Якраз переслухали поліціянта.

— Чи признаєтеся, що ви ставили чинний опір поліціянтови? — питав судія Карльонього.

— Він бив хлопця, котрого маю з собою.

— Чи се ваш власний хлопець?

— Ні, але я його люблю, як рідного. Коли я побачив, що сей чоловік бє його без жадної причини, я стримав його за руку.

— Але ви його також ударили?

— Коли він мене вхопив і пхнув наперед себе, то я в тій хвилі забувся.

— В вашім віку ви не повинні вже забуватися.

— Ні — відповів сумно Карльоні — не повинноєм.

Підчас тої мови судді втиснувся Ілько на сам перед; тут побачив його Карльоні і його лице розяснилося. Ількови полялися рясні слези з очий.

— Чи маєте ще що сказати на свою оборону? — спитав судя.

— З огляду на себе не маю нічого, але з огляду на сю бідну дитину, що полишена сама, прошу о лагідну кару.

Судді порадилися між собою, а опісля оповістив йому оден з них засуд. Карльонього засудили на два місяці вязниці і сто корон кари.

Ілько хотів допхатися до Карльонього, але його не пустили. З жалісним плачем пустився назад до дому. На порозі гостинниці заступив йому дорогу господар.

— Ну, що-ж ся стало з твоїм паном?

— Засудили його.

— На кілько?

— На два місяці вязниці і 100 корон кари.

— На два місяці вязниці і 100 корон кари, — повторив господар, похитуючи головою.

— Що-ж ти тепер пічнеш з собою?

— Не знаю, — сказав Ілько засумований.

— А чи маєш досить гроша на прожиток?

— Ні.

— Ну, не думай же, щоби ти міг так довго у мене за дармо проживати. Ні, моя дитино, то годі. Ти мусиш забиратися з своїми звірятами.

— А де-ж я подіюся з ними?

— То мене це обходить нічого. Я — ані твій тато, ані твій пан. Я не обовязаний дбати про тебе. Пробуй заробити гроша з звірятами. Але я задержую подорожну торбу твого пана, аж доки він вийде з вязниці і сплатить мені довг.

— О, коби ви позволили нам лишитися тут до того часу, — просив Ілько, — мій пан заплатить за нас все.

— Коли би то розходилося о пару днів, — сказав господар, то я пристав би; але то розходиться о два місяці — то я не можу. Бери собі своїх псів і малпу і йди собі.

— А може нас пан не віднайде вже, як вийде з вязниці — промовив Ілько дрожачими устами.

— Ти можеш повернути за два місяці.

— А може він напише що в тім часі.

— То я вже переховаю лист!

— А як він зажадає відповіди?

— Ну — досить тої розмови! Забирай свої манатки і рушай собі!

Ілько бачив, що не може лишитися. Вивів звірята зі стайні, взяв Фрузю на плечі, арфу через ремінь і з жалем в серци опустив гостинницю.

Ішов спішно улицями міста. Пси не мали ще каганців. Коли би їх побачив поліціянт, то замкнув би Ілька, або забравби йому пси. Аж перед брамою міста трохи успокоївся.

Але куди тепер пуститись? Йому була однака кожда дорога, тому пустився без намислу гостинцем, що перед ним тягнувся. Пси споглядали раз враз жалісно на Ілька, пригадуючи йому, що ще нічого нині не їли. А Фрузя — то аж щипала його за ухо; а коли оглядався на ню, то вона стогнала жалісно і гладилася обома руками по череві, щоби показати, що там ще порожно. І Ілько не їв нині також нічого і був так само голодний, як звірята.

Він перечислив свою готівку; всего двайцять сотиків мав при души.

Ілько роздумував цілу дорогу, як їм вижити з тих двайцять сотиків. Нічлігом не дуже журився, бо було літо і міг навіть переночувати під голим небом, але журба, чим погодувати звірята і себе, гризла його дуже.

(Далі буде).

ДЕ ГАРКАВЕНКО БУДЕ БОРОТИСЬ.

В Джерзи Ситі відбудеться боротяба в суботу, 15. січня, в Вікторі Гол., ріг Гендерсон і Йорк ул. Гаркавенко буде боротися з Греком Демитралом. Виступати будуть і другі борці.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ОРГАНІЗАЦІЯ НАША ОПОРА.

На наш нарід, який не потрафив здобути собі самостійної національної держави, кинулися з усіх сторін ріжні вороги, щоби з нього нарвати собі наших душ для себе. Мало є таких народів у світі, яким тепер приходилося тільки терпіти, що нашому. Рвуть його з одного боку кацапи, а з другого Ляхи. Кождий на свій бік пробує перекабачувати нас на своє копито. Кождий наймає собі фалшивих проводирів, щоби наш народ завели як вівці в вовчі пазурі.

Польща найбільше напосілася на українських католиків. Від коли вона захопила Західну Україну, де живуть українські католики, від тоди вона нам спокою не дає. Кілько вона вже нам клопотів справила, се лишень ми знаємо. Кілько сили зужили ми на борню проти тих усяких назв, які вона хотіла нам приціплити, щоби нас ніхто в світі за Українців не знав. Ті всякі Рутенці, Греки, Візантійці, і як ще тая. Кілько клопоту маємо ми й досі з всякими присягали вірности, целібатами, календарами, які нам Польща пробує накидувати силоміць.

Кілько клопотів мали ми тут в Америці через заходи наших ворогів? Проти кождої української організації пішли заходи. Найзавзятійші напасти посипалися на Обєднаннє, бо воно поклало собі за ціль збирати жертви на допомогу нашим браттям у старім краю. Відтак пішли напасти на всіх людий, які стоять коло Обєднання та проти кождої організації, яка помагає Обєднанню. Дісталося й Українському Народному Союзови, дісталося й Сиротинцеви при Українськім Народнім Союзі. Не пощадили й самої української католицької церкви: краще їм, щоби її не було, якби мала вона помагати українському народови бороти ворогів.

З того для мене ясне заключення. Як наші вороги хочуть розбити всі ті наші організації, то нам треба їх піддержати. Ворогам треба розбити наші організації. Як ми будемо розбиті, тоді нічого ворогови нас боятися. Тому нам треба піддержати сі організації, проти котрих намірився наш ворог. Організуймося в організації. Піддержуймо ті, які істнують і збираймо до них нових членів. Наші організації се немовби звязок нашої державної сили. Через них ми навчимося жити самостійним життєм. Через них ми стаємо поступовим народом. Без них ми вернемо назад на порох, як сього бажається нашим ворогам.

М. Костів,
Елизабетпорт, Ню Джерзі.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Трилітна річниця Січової Банди.

В неділю 2. с. м. вечером відбувся концерт Січової Банди під проводом професора Німця Стали. Концерт отворив п. Іван Найда як предсідатель Банди. В кількох словах передав він перебіг тяжкої праці від заснования Банди аж по нинішний день. Бесідник підніс, що музика і пісня це життя наше. Українці повинні на це памятати і ходити на концерти громадно, а не, як буває у нас, тільки гуртками.

При точках, які виконала Банда, публика виразила своє глибоке признаннє професорови Сталови, що він як Німець і чужого походження не тільки що не пожалував труду, але і душу вложив, щоби Банда стала на рівні з другими бандами.

Виступ секстету професора Келичави випав рівнож знаменито.

Тринайцять-літний син проф. Сталя відограв українське попурі, а молоденька орхестра смичкова під проводом проф. Келичави чарувала публику.

Виступав ще відомий филадельфійський скрипак Пилип Дубас і другі.

Концерт випав знаменито, але Українці не дописали, а це мабуть тому, що було віче.

Гр. Дорожовський.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Справа Дому „Українського Народнього Комітету".

Історії дому „Українського Народнього Комітету" не будемо розказувати українському громадянству, бо вона відома.

Пригадуємо тільки те, що дім при 30 Іст 7-мій вулиці в Ню Йорку, який купив, перебудував і уладив „Український Народний Комітет" в 1919 році, уживши на се гроші з фонду „Українського Дня", є тепер під зарядом оставшої ліквідаційної управи „Українського Народнього Комітету", в якої склад входять: Володимир Лотоцький, о. Володимир Лотович і Іван Добрянський. Вони законно є опікунами фонду, отже дому, в якому сей фонд умішений.

В 1921 році, коли припинено цілковито діяльність „У. Н. Комітету", сей дім був так обтяжений залягаючими податками, процентами від морґеджів і довгами, що колиб управа була дім продала, то мало-бо-б осталось на фонд українських вдів і сиріт в Галичині. Длятого заведено реформи в заряді домом і ощадну господарку. Адміністрацію спершу доручено д-рови Семенови Демидчукови (до грудня 1922) відтак о. Володимирови Лотовичеви (до грудня 1925), а в кінці Іванови Добрянському, котрий веде її досі. Всі адміністратори виконували свою господарку безплатно.

Торік управа „У. Н. Комітету" оголосила була дім на продаж. Зголосилося було 5 оферентів, українських установ і приватних осіб, одначе всі оферти були непідхожі, бо оференти не мали потрібної суми гроший на трансакцію купна-продажі.

Тоді управа „У. Н. Комітету" сподівалась одержати з купна дому, по потрученню морґеджів, около 12 тисяч долярів на фонд сиріт в Галичині і вибідfesta-купця, котрий зложив би готівкою бодай половину сеї суми, аби її переслати до старого краю, а решту щоби сплатив протягом недовгого часу (кількох літ). Такого купця тоді не було і тому дому не продано.

За минулий, 1926, рік фінансовий стан дому „У. Н. Комітету" поправився на стільки, що сплачено знову частину зобовязань на домі і тепер добута готівка може винести о стільки більше.

За два останні роки (1925 і 1926) прихід і розхід дому „У. Н. Комітету" представляється так:

ПРИХОДИ:

Готівка з 1924 року	$ 356.19
Прихід з ренту	$6.350.50
Разом	$6.706.69

РОЗХОДИ:

Проценти від морґеджів	$1.709.15
Сплата 2-го морґеджу	1,150.00
Опал (уголь і газ)	1.095.01
Податки	867.46
Асекурація	635.71
Дженітор і паляч	632.70
Світло	153.26
Направки	196.25
Вода	76.59
Ріжні	45.50
Разом	$6.561.63
Готівка в касі	145.06
Рівність	$6.706.69

Стан майна „У. Н. Комітету" представляється так:

АКТИВА:

Вартість дому (після оцінки)	$28.000.00
Уладженнє	500.00
Готівка в касі	145.06
Депозит в газовій компанії	25.00
Оплачена премія на асекурації	130.21
Разом	$28.800.27

ПАСИВА:

1. морґедж	$13.000.00
2. морґедж	100.00
Нарослий процент і податки	807.00
Разом	$13.907.00
Ріжниця	$14.893.27
Рівність	$28.800.27

Ся остаюча ріжниця в сумі **14 тисяч вісімсо девятьдесять три доляри і 27 центів** представляє майно фонду на домі „У. Н. Комітету", коли-б його зреалізовано з продажі після поданої оцінки, беручи вартість лоти за 13 тисяч а вартість будинку за 15 тисяч долярів.

З огляду на домагання громадянства і з уваги на потребу сього фонду в рідному краю, управа „У. Н. Комітету" **отсим знову оголошує дім „У. Н. Комітету" на продаж.**

Управа подасть до найвисшого суду (Supreme Court) в Ню Йорку о дозвіл продати сей дім і продасть його найвідповіднійшому оферентови.

Першенство купна признає управа українським установам. Коли такі не зголосяться, тоді продасться дім приватному оферентови, українському або чужому, котрий зголситься заплатити найбільшу суму готівкою і подасть найліпші умови сплати остаючої суми для фонду українських сиріт в Галичині.

Речинець зголошень до 1. марта, 1927.

Зголошуватись письмено на адресу:

**Ukrainian National Committee
c/o Rer. Vladimir Lotowycz,
69 Grand St., Jersey City, N. J.**

Ню Йорк, дня 4. січня, 1927.
Ню Йорк, дня 4. січня, 1927.

За управу „У. Н. Комітету": **Володимир Лотоцький**, голова; **Іван Добрянський**, секретар; **о. Володимир Лотович**, касієр.

—o—

БОСТОН, МЕСС.

Жертви на пасейський страйк.

Ми бостонські Українці відчуваємо потребу помочи робітникам, котрі вийшли на страйк за поліпшення своєї долі. Страйк — се боротьба робітників з ненаситними капіталістичними паразитами, котрі хотять від робітника видерти тяжко запрацьований доляр. Ми всі робітники чорноробі. Нема ріжниці межи нами. Тому й ми шлемо поміч пасейським страйкарям і загріваємо їх до витревалости.

Жертви зложили слідуючі: по 2 доляри: М. Куравський, Г. Криклевець, І. Чічко; по 1 дол.: І. Берестецький, Т. Хархут, Г. Петрейко, В. Мандзяк, Р. Продан, М. Вонс, О. Войтків, Д. Пащак, О. Панькевич, С. Греськів, М. Гуцуляк, С. Антонюк, Т. Водошин, А. Стадник, І. М. Демош, М. Зварич, Комінська, І. Виноградник, М. Умайло, С. Бойко, С. Клюка, Г. Музика, А. Роговська, Пугарецька, М. Шемета, Хомен, С. Штогрин, Д. Шедлівський, О. Січкоріз, Н. Мардаревич, Г. Комарніцький, С. Кучер, С. Копанський, О. Старушок, І. Соверда, Жінковська й Г. Зварич. Дрібними жертвами зложено $4.81. Разом збірка виносить $47.81.

Сю суму вислано на призначений фонд, і посвідки з комітету в Пасейку за висилку вже отримав заряд української православної церкви, звідки гроші були вислані.

Н. Давискиба.

ЦІКАВИЙ ВИНАХІД АВСТРІЙСЬКОГО ВЧЕНОГО.

—o—

Старинних Єгиптян подивляємо між иншим і за те, що вони знали нерозслідженний досі ніким спосіб бальсамовання тіл померших, які перетривали цілі століття, ба й до наших часів. Такі забальсамовані тіла померших Єгиптян називаються муміями. Мумії мали вправді ту прикмету, що були довготревалі, але вигляд самого тіла дуже змінявся, — воно страшенно висихало і виглядало як кістяк, обведений зчорнілою шкірою.

Вчені наших часів намагалися дійти до цього способу бальсамування тіл, але їм хотілося ще знайти спосіб, щоб ті законсервовані тіла не тратили свого вигляду, щоб були — як то кажуть — такі, як живі. Це й вдалося остаточно відкрити австрійському вченому, професорові Гохштеттерови. Свій винахід зробив він доволі давно, покористуючися ним при консервованню ріжних оказів, зібраних в музею, але широкий світ про те нічого не знав. І був би той винахід дрімав ще хто знає які часи в тихій кімнаті вченого-винахідника, колиб не випадок, що до професора Гохштеттера заїхав як гість якийсь Американець. Він просто не міг зрозуміти, як можна мати в руках такий важний винахід і не старатися його використати. Він запропонував винахідникові зголосити цей винахід у патентових урядах всіх країн, між иншими й Америки, на що проф. Гохштеттер погодився. В останніх днях Америка опатентувала винахід і його тепер постараються Американці використати.

На чім полягав винахід?

Професор Гохштеттер винайшов спосіб, яким можна законсервувати тіло мертвої людини, звіряти чи ростини на цілі віки, при чому вигляд законсервованого тіла ні трохи не зміняється. Не зміняється зовсім природна краска тіла, заховується кождий найменший волос. На так законсервоване тіло не має ніякого впливу погода чи не погода, не шкодить йому вітер, не можуть його знищити комахи чи галапаси. Найцікавіще те, що законсервоване тіло може бути весь час на вільному воздусі, а не треба його заховувати в спеціяльні ніклеві скринки.

І ще одна сензаційна прикмета. Законсервоване способом проф. Гохштеттера тіло можна поховати в землі, викопати його по кількох століттях, відконсервувати і мається тіло в цілковито тому самому ні трохи не зміненому стані, в якім воно було в хвилі смерти. Це дуже догідне на випадок, коли тіло умершого треба секціонувати нераз по кількох роках.

Винахід проф. Гохштеттера має ще й ту вартість, що спосіб консервовання дуже дешевий та простий. Велику прислугу віддасть між иншим музеям, які переховують окази звірят та ростин, а які треба тому добре законсервувати, щоби не псувалися.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, дня 16. січня, зараз по Сл. Божій. Кождий член чи членкиня має явитися на річних зборах і свої вкладки вирівнати. Неприсутний член заплатить кари 1 дол. а урядник 2 дол. Котрий член еще не зложив жертви на Сиротинець то проситься зложити на сих зборах. Будесь принимати нових членів без вступного. На сім мітінгу буде справозданиє урядників і контрольорів та вибір уряду на рік 1927. Проситься членів вписувати свої діти до У. Н. Союза. — Г. Сайкевич, предс.; О. Шийка, кас.; Т. Мороз, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339, повідомляє, що на річнім мітінгу 26. грудня вибрано слідуючих урядників на рік 1927: І. Сорока с. Мих., предс.; Григорій Лисюк, заст.; І. Білик, кас.; В. Мущинка, заст.; А. Будаї, секр.; В. Скольський, заст.; Т. Грицей, І. Жмутин, І. Сорока с. Мих., А. Шостак і О. Діорка; Марко Кунича, І. Палько, хорунжі. Сі всі урядники одобрені одноголосно на рік 1927. Мітінґи братства будуть відбуватись що четверта неділя в місяци, під ч. 610 С. Американ ул., в гали Укр. Громади. — І. Сорока, предс.; І. Бітка, кас.; А. Будай, секр.

БАЙОНН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 281, повідомляє своїх членів, що річні збори відбулись дня 17. грудня, на яких вибрано слідуючий уряд на рік 1927: М. Петруняк, предс.; І. Довгань, кас.; Л. Бачинський, секр.; Л. Ґаваджан і І. Павлів, контр. комісія; А. Щепанюк, опікун хорих. Мітінґи будуть відбуватися в пятницю по пятнайцятів, під ч. 45 Е. 21-ша ул. — М. Петруняк, предс.; І. Довгань, кас.; Л. Бачинський, секр.

КАНЗАС СИТІ, КОНЗ. Бр. св. Володимира, від. 323, на мітінґу дня 19. грудня вибрало отсей уряд: В. Фединишин, предс.; Д. Кархут, кас.; Д. Яремко, секр.; С. Звадюк і Т. Боруцький, контрольори; І. Москаль і Ф. Машута, надз. хорих; І. Вілицький і Василь Шиляк, хорунжі; М. Левусь, господар ґалі. Мітінґи відбуваються в першу неділю по 15-тім. — Дг Яремко, секр., 287 South Tremont, Kansas City, Kans.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Сестр. Любов, від. 177, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і членниць, що вибрано на 1927 рік уряд як слідує: Стефан Саска, предс.; Анна Гумляк, містопредс.; Олеся Настасовська, кас.; Володимир Рекрут, секр.; Дмитро Рекрут, заст.; Михаїл Олійник, Гаврило Лучка і Параска Костів, контрольори; Мітінґи будуть відбуватися що трета неділя по першім, точно о 2-ій годині пополудни в Укр. Церковній Ґалі, 45 Pilgrim St. — Уряд Сестр. Любов.

ЛІТЛ ФАЛС, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 330, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбувся дня 19. грудня, на котрім вибрано уряд на рік 1927 як слідує. Н. Паламан, предс.; Д. Понциталюк, заст.; Т. Стрнек, секр.; Л. Голіят, заст.; М. Копанишин, кас.; Г. Пруйко, заст.; Д. Кифор і Д. Тимків, контрольори; Ф. Скібінський і Йос. Франків, догл. хорих; Онуфрій Миґас, госп. ґалі. Мітінґ відбудеться дня 16. січня, в І. Конікевича, 401 S. Ann St., точно о год. 2-ій попол. Проситься кождого члена явитись, бо є ще справи не полагоджені зі старого року. — Теодор Стрнек, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73, подає до відома, що на рік 1927 зістав вибраний слідуючий уряд: Іван Витязь, предс.; Петро Ковальчук, заст.; Гр. Дулеба, рек. секр.; Н. Костів, фін. секр.; А. Сидор, кас.; Н. Храпливий, госп. ґалі; Й. Мартиневич, М. Витязь і Д. Лободяк, контрольори; П. Колосовський, Н. Пшоновський і Гр. Бойко, надз. хорих. Мітінґ відбудеться в неділю, дня 16. січня, о першій годині пополудни, під ч. 184 Prarie Ave. Обовязком кождого є прибути, бо є справи до полагодження. — Секретар.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Тов. ім. Ів. Франка, від. 83, що мітінґ відбудеться дня 16. січня, о годині 2-ій попол., в домі Тов. Горожан, 847 Н. Френклін ул. Кождий член обовязаний явитись, бо є важні справи до рішення. Старий уряд здасть справозданиє за минувший рік. На сім мітінгу передасть старий уряд урядованиє новому урядови, котрий зістав вибраний на річних зборах як слідує: М. Дармограй, предс.; М. Клапко, секретар; П. Кобільник, кас.; С. Бабяк, С. Чорномаз і І. Савчин, контрольори. Проситься позамісцевих членів посилати місячні вкладки на адресу нового секретаря Михайла Клапка, 829 North 7th St., Phila, Pa. — Р. Карбівник, був. секр.

МЕНВЕЛ ПАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 328, повідомляє, що мітінґ відбудеться о 2-ій год. попол., 15. січня 1927, у гавзі касіера на Менвел Парк. Уряд на 1927 рік вибраний як слідує: Іван Скорний, предс.; Теодор Микитюк, кас.; Ст. Василишин, секр.; Катерина Скорна, Ярош Йосиф і Яків Попко, котрольори; Константин Бобич, доз. хорих. — Стефан Василишин, секр.

БРЕДЖПОРТ, КОНН. Тов. Укр. Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що звичайний мітінґ відбудеться в суботу, дня 15. січня, точно о год. 7.15 вечером, в гали церковній, 34 Біч ул. Кождий член обовязаний прийти на сей мітінґ, бо є ще важні справи до полагодження, котрі не полагодилось на річнім мітінгу. Точний вибір уряду проголоситься зараз по мітінґу. — Мих. Галькевич, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія, від. 239. повідомляє членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 16. січня, зараз по Сл. Божій, в гали Тов. Ам. Горожан, 847 Н. Френклін ул. Тому, що є важні справи до вирішення, кождий член має явитися. На цім мітінгу будесь роздавати календарі. Також контрольна комісія здасть справозданиє за цілий рік. Буде справа Сиротинця при У. Н. Союзі, справа підприємств і т. д. Буде справозданиє старого уряду і перебраннє новим урядом, котрий вибрано на річнім мітінгу як слідує: Ів. Хмелик, предс.; Ів. Крамар, заст.; Волод. Сеґінь, секр.; Н. Волос, заст.; Н. Наконечний, кас.; Ів. Парощак, заст.; Т. Грицай, Ів. Жмутин, Ів. Писечко, Гр. Лесюк і Ів. Сорока, контр. комісія; надз. хорих: О. Кудла на Норт, Ст. Задорожний на Савт; О. Шеґда і Ю. Нечипор, хорунжі; Мих. Сосновий, господар ґалі. — Уряд.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеся в неділю, дня 16-го січня, о годині 2-ій пополудни, в гали церковній, 127 Парк ул. Проситься членів прибути на означений час, позаяк еще є справи недокінчені річним мітінгом, а котрі мусять вирішитись сего мітінгу. Уряд на рік 1927 вибрано як слідує: Михайло Довгий, предс.; Константин Марущак, заст. предс.; Николай Хабінець, рек. секр.; Михайло Дрозд, фін секр.; Іван Гоюк, кас.; Олекса Марківа, заст.; Волод. Березіцький і Кароль Стасюк, до контр. комісії; Іван Вовк, Теодор Ковальчук і Анастазія Сампара, оглядачі хорих; Йосиф Бурбела, капітан. Адреса секр.: N. Chabinec, 102 James St. Адреса предс.: M. Dowhyy, 117 Loyd St. — Мих. Довгий, предс.; Н. Хабінець, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 64, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що збори відбудуться в суботу, дня 15. січня, о год. 6.30 вечером, під ч. 345 Main St. На сих зборах присутність кождого члена конечна, бо є важні справи до полагодження. Неприсутний член буде караний. Позамісцеві члени мають присилати свої вкладки найдальше до 15-го кождого місяця. За нікого грошей до У. Н. Союза не будесь відсилати. Місцеві члени обовязково мусять являтися на кождім зібранню. Один член за другого не може платити, хиба в разі якогось випадку. Член, котрий не може явитись на збори, мусить повідомити секретаря і подати причину. Довгуючі члени, коли не заплатять на сих зборах, будуть суспендовані. Проситься старих урядників прибути на час спростувати своє річне діловодство. — М. Сас, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, подає до відома своїм членам, що місячний мітінг відбудесь в неділю, дня 16. січня, в Укр. Ситизенськім Клюбі, 29 Jackson St., о годині 2-ій пополудни. Уряд на рік 1927 вибрано як слідує: Григорій Скорбач, предс.; Ник. Чолій, заст.; Никола Мазур, кас.; Гриць Сакала, заст.; Василь Мандзій, секр.; Павло Дюк, заст. секр.; Бартоломей Газдун і Т. Пилипишин, контр. комісія; Н. Гавриляк, Йосиф Романич, А. Хицяк і Тимко Кренца, надз. хорих; Н. Богдан, сотник; М. Федьків, сотник; М. Голуб, хорунж. — Василь Мандзій, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, скликує спеціяльні збори в суботу, дня 15. січня, о 7.30 вечерам, в дуже важній справі. Усі члени мають явитися на сих зборах, бо коли члени будуть собі легковажити і не являться на зборах, будуть карані після ухвали і так само подається усім довгуючим членам, що будеться збирати місячні вкладки. Також будемо збирати на Сиротинець по 1 дол. від члена. — М. Пипюк, предс.; Іван Роздябик, кас.; Григорій Яськів, секр.

ДЖЕРЗИ СЕТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє, що річний мітінг відбувся дня 1-го січня, на котрім вибрано тих самих урядників: Йосиф Крайник, предс.; Семен Кусень, секр.; Василь Глива, кас.; Николай Новак, заст пред.; Василь Черпака, заст. секр.; Іван Процик, опікун хорих. Місячний мітінг відбудеться в суботу, дня 15. січня, о год. 7.30 вечером, в Народ. Домі, 72 Моріс ул. Проситься членів явитись на час означений. — Йосиф Крайник, секр.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень, секр.

ПОКЛИК

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА МОНАСТИР, ПОВІТУ ЯРОСЛАВСЬКОГО.

Комітет будови Народного Дому в селі Монастири звертається отсею дорогою до Дорогих Братів і Сестер за морем з просьбою о допомогу на будову народної святині, себто Народного Дому, який був би в нашім селі осередком нашого культурного і економічного життя.

Ви знаєте, Браття яке наше життя. Як важко приходиться нам боротися за наше національне істнованиє і як дуже треба нам тепер своєї рідної хати, до якої ми спільно моглиб заходити і порадитися, що і як нам треба робити. По всіх селах будують тепер такі Народні Доми і ми не можемо остати по заду других сіл. Всім селам помагають наші Дорогі Браття з Америки і ми маємо повну надію, що й Ви нам поможете.

Всі жертви просимо слати на руки начальника громади гром. А. Боярського або до греко-кат. уряду парохіяльного.

Ту відозву посилаємо через нашого краяна гром. Івана Крибу з Фраквіл, Па. Відозву підписали: начальник громади, греко-кат. парох, і другі члени комітету будови Народного Дому.

ДІТВАЦЬКА ЗЛОБА.

В „Слові Польськім", з дня 1. грудня м. р., помістив пан Прушиньскі статтю під наг. „Єнзик рускі і польскі". Як всі проєкти і виступи п. Прушиньского в українських справах, так і ця стаття є незвичайно геніяльна і моглаби служити Цезарови Льомброзо за найкращий доказ його твердження, що нема границі між геніяльністю і божевіллям.

Дійсно треба жалувати, що Льомброзо не мав нагоди запізнатися з випарами геніяльного мізку п. Прушиньского, бо бубви мав найкращий обєкт до своїх студій.

Пан Прушиньскі своїм расовим нюхом звітрив десь якийсь проєкт, по якому в польських народних школах і гімназіях малиб залишити науку української мови тому, що, мовляв, знання української мови улекшить Полякам осягнення урядів та конкуренцію економічну, а вкінці — тому, що варта читати українську пресу.

Самозрозуміло, що такий безглуздий проєкт міг до скажености довести пана Прушиньского, мов червона плахта еспанського бика, тай мусів скочити з рогами і копитами й виляти свою жовч — та на кім же, як не на Українцях?!

Пан Прушиньскі доказує, що Полякови абсолютно не потребазнати української мови, бо польська держава не буде вимагати від Поляка патенту з 2 мов, а Полякови вистарчить практично порозумітися. Конкуренції економічної зі сторони Українців нема чого боятися, а вчитися по українськи лише для того, щоби могти читати українські часописи, шкода часу — бо вистарчить в дозрілому віці заглянути через кільканадцять днів до букваря, або навчитися азбуки з двоязичних склепових вивісок.

Говорити по українськи? Пощо? Цілковито вистарчить, як хто буде перекручувати польський язик, а писати українськими буквами ніхто не є зобовязаний, бо навіть рескрипт ради міністрів з 26. січня 1924 року дозволяє писати латинською азбукою. Українські азбуки уживають лише українські аґітатори, бо українські селяне пишуть до себе латинкою, яка є ліпша зі згляду на укових, друкарських і практичних. На основі цих фактів жадає п. Прушиньскі, щоби:

1) у всіх польських школах, де є небагато Українців, знести українську мову як предмет, а лишити її лише в науці релігії;

2) в цих школах, де є багато Українців, повинна бути українська мова зглядно обовязкова, то є лише для тих, що схочуть учитися;

3) у всіх школах уживати латинки;

4) в школах утраквістичних на першому році навчання учитися з польського букваря, а український буквар повинен зникнути з шкільних лавок, як злишний і шкідливий.

Стільки каже п. Прушиньскі. Має він в дечому повну рацію, а в першій мірі, коли каже, що Поляк урядовець не мусить знати української мови, бо держава не буде від нього цього знання вимагати, а йому вистарчить „практично" порозумітися з українською стороною. Пан Прушиньскі певно має на думці це „практичне" порозуміння, в якому мистцями були Кайдани, Лукомські і т. д. Пан Прушиньскі певно був це запропонувати, щоби цих панів і їм подібних зробити учителями „практичної" мови і писання синяками на доповняючих курсах для урядовців!

Вчити української азбуки з двоязичних склепових вивісок — також не злий помисл. Булоби це зовсім по модерних методах „поглядової" науки, а надто булаби подвійна користь, бо з вивісок над склепами Поляків Мойсейової віри можнаби було рівночасно навчитися правильної польської граматики і ортографії.

А яка булаби поетична мова українська, колиб по рецепті Прушиньского „живцем" перекручувано польську мову! Візьмім хочби для прикладу одно речення: „Встрентни дронґаль біл мойон цуркен по ґржбеце, дренчил йон, а ґди уйзржал пшодовніка поліції, зврущіл сен до уцечкі". На мові Прушиньского „брміло" би то так: Вструтний друґаль бив мою цірку по грбіті, дручив ю, а ґди узрів продовніка поліції, рутився до утечки? Чи не чудова мова? Лище п. Прушиньскі мусівби сперш видати словар для улекшення науки, а йому прийшлоб це легко, бо має атавістичний нахил до жарґону. Зробивби рівночасно і прислугу українській мові і науці, бо присвоївби їй великий засіб висококультурних слів й піднісби „ґвар" до мови.

Вкінці, щоби не мати ніякого більше клопоту з „русіньскім єнзикєм" — забув п. Прушиньскі на одно радикальне средство, а саме: вирізати всім Українцям язики.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ